

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

ПРАКТИКА
З ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

СИЛАБУС

навчальної практики

підготовки бакалавра

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 014 Освіта (Українська мова та література)

освітньо-професійної програми Середня освіта. Українська мова
та література. Світова література

Силабус навчальної практики з позанавчальної виховної роботи підготовки бакалавра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *014 Середня освіта (Українська мова та література)* за освітньою програмою *Середня освіта. Українська мова та література. Світова література* денної форми навчання.

Розробник:

Левчук Т. П., професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, доктор філологічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури.

Протокол № 2 від 10 вересня 2021 р.

Завідувач

кафедри:

доц. Романов С. М.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ПОЗАНАВЧАЛЬНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	галузь знань <i>01 Освіта/Педагогіка</i> , спеціальність <i>014 Середня освіта (Українська мова і література)</i> , освітня програма <i>Українська мова та літератури</i> . <i>Світова література</i> , ОР бакалавр	Навчальна
		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Консультації 4 год.
Кількість годин/кредитів 60 / 2		Самостійна робота 56 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по-батькові – Левчук Тереза Петрівна
 Науковий ступінь – доктор філологічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури
 Контактна інформація: +38 (063) 43 642 63,
 Tereza.Levchuk@vnu.edu.ua
 Дні занять: (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)
 Терміни практики: упродовж семестру

III. ОПИС ПРАКТИКИ

Анотація практики.

Навчальна практика здобувачів освіти з позанавчальної виховної роботи є важливою ланкою в системі педагогічної освіти. У процесі цього виду роботи закріплюються професійні педагогічні вміння та навички. На практиці майбутній учитель вчиться проводити позакласні та позашкільні заходи, організувати виховну роботу з дітьми та ін.

Практика з позанавчальної виховної роботи – це початковий етап практичної підготовки, який має на меті оволодіння майбутнім вчителем методикою виховної роботи в її різноманітності та складності.

Короткий виклад змісту практики. Формування національної свідомості; забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до культури та історії рідного народу; формування високої мовної культури, оволодіння українською мовою; прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів, що населяють Україну; виховання духовної культури особистості; утвердження принципів загальнолюдської моралі; формування творчої, працелюбної особистості; забезпечення повноцінного фізичного розвитку дітей і молоді, охорони та зміцнення їх

здоров'я; формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю; забезпечення високої художньо-естетичної освіченості і вихованості особистості; формування екологічної культури людини; розвиток індивідуальних здібностей і талантів молоді, забезпечення умов їх самореалізації; формування вміння міжособистісного спілкування.

Пререквізити: навчальні дисципліни «Вступ до спеціальності», мовні й літературні навчальні курси відповідних розділів і періодів. *Постреквізити:* мовні й літературні навчальні курси відповідних розділів і періодів, вибіркові курси, психолого-педагогічна практика, педагогічна практика з фахових предметів.

Мета і завдання практики.

Мета практики – ознайомити студентів з основами позанавчальної виховної роботи.

Завдання практики:

оволодіння практичними вміннями вести позанавчальну виховну роботу з дітьми в класі;

накопичення уявлень про характер і зміст позанавчальної виховної діяльності і функціональні обов'язки вчителів-предметників (зокрема мовно-літературної галузі), класоводів;

вивчення специфіки організації позакласної виховної роботи в умовах різного типу шкіл.

Результати навчання (Компетентності)

Зміст практики спрямований на формування таких загальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність діяти як відповідальний громадянин, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства. ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; взаємодіяти з іншими в різних соціальних ситуаціях, бути толерантним щодо осіб різних національностей. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно, здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 6. Здатність діяти відповідно до етичних норм і принципів, норм суспільної моралі; відповідно до професійної етики; дотримуватися правил академічної доброчесності. ЗК 8. Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях, зокрема в професійно-педагогічному середовищі. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до використання інформаційноцифрових технологій у професійній діяльності. ЗК 10. Здатність застосовувати знання, вміння з питань культури здоров'я та здорового способу життя.

Фахові компетентності: ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її рівні, функції, етапи розвитку; демонструвати мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової комунікації. ФК 6. Здатність використовувати знання законів техніки мовлення,

експресивні, емоційні, логічні засоби мови з метою досягнення запланованого прагматичного результату. ФК 7. Здатність усвідомлювати культурне різноманіття, відповідальність за збереження культурної, мовної та літературної спадщини. ФК 8. Здатність планувати, організовувати, здійснювати процес навчання, виховання й розвитку учнів. ФК 9 Здатність добирати та використовувати сучасні освітні технології, здійснювати інтегроване навчання; використовувати педагогічні інновації в процесі навчання мовно-літературної галузі; уміння застосовувати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів базової школи. ФК 10. Здатність координувати взаємодію з іншими учасниками освітнього процесу; розвиток учнів як суб'єктів освітнього процесу на основі знань про їхні вікові та індивідуальні особливості, соціальні чинники розвитку, здібності та інтереси. ФК 11. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби, керувати власними емоційними станами. ФК 16. Здатність до професійного розвитку впродовж життя; до моніторингу власної педагогічної діяльності, обміну досвідом професійної діяльності. ФК 17. Здатність формувати в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя; створювати психологопедагогічні умови для формування здорового способу життя учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Програмові результати навчання: ПРН 1. Знає, якими чинними нормативно-правовими документами, галузевими стандартами, навчальними програмами потрібно послуговуватися в професійній діяльності; вимоги до результатів навчання за Державним стандартом базової середньої освіти; принципи, підходи, форми, сучасні методи, методичні прийоми, засоби, інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі. ПРН 6. Знає основні аспекти використання інформаційнокомунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі. ПРН 7. Володіє базовими знаннями з гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для вирішення професійних педагогічних завдань відповідно до освітньо-професійної програми. ПРН 8. Знає регіональні особливості фольклору та діалектного мовлення. ПРН 9. Демонструє належний рівень володіння державною мовою для реалізації усної та письмової комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентує результати власних досліджень державною мовою. ПРН 10. Організовує освітній процес у закладах загальної середньої освіти, реалізовує професійно-практичні засади навчання мовно-літературної освітньої галузі. ПРН 13. Критично оцінює й аналізує соціально, особистісно та професійно значущі проблеми, пропонує шляхи їх вирішення. ПРН 16. Застосовує знання з профільних дисциплін під час підготовки та проведення уроків; реалізує міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання; аналізує підручники, посібники, дидактичні матеріали в процесі проектування освітнього процесу; використовує в професійній діяльності різні підходи, форми й методи, засоби, інноваційні технології навчання мовнолітературної освітньої галузі. ПРН 17. Проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів. ПРН 19. Організовує, аналізує, критично оцінює власну професійну

діяльність, відповідає за її результати. ПРН 20. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, має мотивацію до здійснення професійної діяльності. Дотримується принципів академічної доброчесності. ПРН 21. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

За результатами практики студенти будуть компетентними у таких питаннях: поняття виховної роботи та її функції; класифікація форм виховної роботи; окремі форми виховної роботи: тематичні вечори, тижні з різних предметів, зустрічі з видатними людьми, огляди, конкурси, туризм, фестивалі, виставки стінної преси тощо; читацька конференція – засіб пропаганди художньої та науково-популярної літератури серед учнів, який допомагає їм глибше зрозуміти зміст та поетику твору, прищеплює літературно-естетичні смаки; робота зі ЗМІ.

Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Настановча бесіда, вивчити силабус; 1 тиждень
2. Ознайомлювальний	Опрацювати рекомендовані джерела; 2 тижні
3. Основний	Розробити сценарії виховних заходів; 13 тижнів
4. Підсумковий	Конференція; 2 тижні

Види (форми) завдань

Підготовка та проведення масового заходу мовно-літературної спрямованості, тезового плану бесіди, диспуту на морально-етичні теми з опертям на мовно-літературний матеріал.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кільк. балів
1. Теоретична підготовка: знання основних понять із виховної роботи; володіння матеріалом під час виконання індивідуального завдання.	15
2. Психолого-педагогічна майстерність: педагогічний такт; комунікабельність; емпатійність; неконфліктність тощо.	10
3. Особистісні характеристики: дисциплінованість під час проходження практики; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість; інноваційність тощо.	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: проведення виховних заходів; формування технічної документації,	20

облікової звітності на базі практики тощо.	
5. Оцінювання звітної документації: сценарій виховного заходу; тезовий план бесіди на морально-етичну проблематику; плани екскурсій тощо.	20
6. Оцінювання допоміжної документації: загальне оформлення щоденника; оформлення допоміжної документації (наочний матеріал, схеми, знімки тощо).	5
7. Захист практики.	25
Разом	100

Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Береться до уваги знання мовно-літературного матеріалу, креативність у виконанні завдань, чіткість організації, злагодженість командної роботи.

В оцінюванні підготовки студентами творчих завдань керуємося політикою академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату, компіляції ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#)).

Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Терміни виконання певних видів робіт визначено заздалегідь. Перескладання матеріалу в межах навчального плану допускається у разі лікарняного та за графіком узгодженого з деканатом індивідуального плану.

Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з переводом у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік. Якщо студент не набирає необхідної кількості балів (менше очікуваного ним результату), то доопрацьовує поданий матеріал.

Порядок проведення заліку: проведення заходу в студентській аудиторії, оформлення матеріалів заходу у вигляді текстового документа (за потреби з

додатковою візуальною, звуковою, мультимедійною інформацією), захист на підсумковій конференції. Виставлення результатів заліку – за навчальним графіком.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>
2. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. Кривий Ріг: КДПУ, 2008. <https://www.kremenetslyceum.com.ua/wp-content/uploads/Vihovna-robota-v-shkoli-formi-zahodiv.pdf>
3. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00#Text>
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів освіти України: Наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1999 р. № 93. *Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту*. Випуск 1. Київ, 1994. С. 139–153.
5. Про Національну програму виховання дітей та учнівської молоді в Україні. Постанова Президії академії педагогічних наук України 01.07. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-98601-04#Text>

Періодичні видання

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. URL: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України.
3. Всесвітня література в школах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України.
4. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал.
5. Дивослово. URL: <https://dyvoslovo.com.ua/archive/>
6. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. URL: <http://zl.kiev.ua/arhiv-nomerov/>
7. Українська мова і література в школах України: науково-методичний та літературно-мистецький журнал.
8. Українська мова і література в школі (УМЛШ): науково-методичний журнал Інституту педагогіки НАПН України.